

Вікторія Маршицька,

кандидат педагогічних наук,

Інститут проблем виховання НАПН України

СТВОРЕННЯ РОЗВИВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ ДИТИНИ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ОЗНАЙОМЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ З ПЕДАГОГІКОЮ РЕДЖІО ЕМІЛІЯ

У статті висвітлюються ідеї організації життєдіяльності дітей у дитячих садочках Реджіо Емілія. Педагогіка Реджіо Емілія розглядається як прогресивна педагогічна практика, що відповідає інтересам реформування дошкільної освіти в Україні. Стисло наводяться шляхи ознайомлення вихователів закладів дошкільної освіти з провідними положеннями педагогіки Реджіо Емілія.

Ключові слова: дошкільна освіта, творча гра дитини дошкільного віку, становлення особистості, освітній простір.

Одним із шляхів реформування змісту дошкільної освіти є інтеграція кращих світових педагогічних практик розвитку дітей 3 – 6 років у освітній процес вітчизняних закладів дошкільної освіти (надалі – ЗДО). Необхідність інтеграційних процесів обумовлена багатьма факторами. Зупинимося лише на двох із них. Перший фактор – це особливості сформованості психічних процесів, емоційної сфери, пізнавальної та рухової активності сучасних дошкільників. Другий фактор пов'язаний із першим, і є причиною існування середовища, яке недостатньо відповідає потребам розвитку дитини. Це – ігнорування фахівцями дошкільної освіти фундаментальних положень психологічної науки закономірностей розвитку дошкільників, зокрема особливостей формування ігрової діяльності.

Важливість самодіяльної гри для становлення особистості дитини визнається науковцями, психологами, педагогами-практиками, батьками дітей у багатьох розвинених країнах світу. У зарубіжній педагогіці надзвичайно популярною є «теорія вільних деталей» («The theory of Loose Parts»), авторами якої доведено переваги самодіяльної гри для формування особистості дитини. Виникнення «теорії вільних деталей» пов'язано з іменами відомих архітекторів – Карлом Теодором Соренсеном, Леді Аллен і Саймоном Ніколсоном. Суть «теорії вільних деталей»: дітям для ігор потрібні «вільні», тобто неоформлені, неструктуровані, незафіксовані в просторі матеріали, котрі можна пересувати, переносити, пересипати, переливати. «Теорія вільних деталей» знайшла своє

продовження в класифікації дитячих ігор, що була складена Бобом Х'юзом, відомим британським дослідником дитячої гри. Він виокремлює 16 типів ігор. Зупинимося лише на типах ігор, ознакою яких є розвиток творчих та пізнавальних здібностей, ініціативність дітей, захоплення сюжетом або структурою гри. Це – творча гра (Creative play), сутність якої полягає у створенні нових предметів і комбінацій із матеріалів різної форми, кольору, розміру тощо; рольова гра (Role Play), особливістю якої є прийняття та програвання дитиною ролі інших реальних людей та персонажів (мультфільмів або книжок, коміксів); гра-дослідження (Exploratory play), яка передбачає дослідження дитиною властивостей реальних предметів.

На жаль, про деякі інноваційні процеси, що відбуваються у дошкільній освіті в зарубіжних країнах, не завжди знають наші педагоги. Одним із таких всесвітньо відомих фахівців є Лоріс Малагуцці, автор унікальної філософії дитинства – педагогіки Реджіо Емілія.

Порівняльний аналіз зарубіжних джерел, у яких висвітлюється теорія і практика педагогіки Реджіо Емілія, довів, що багато ідей цієї педагогіки є не тільки надзвичайно актуальними сьогодні, а й універсальними, тому що використовуються в освітньому процесі дошкільної освіти різних країн, у тому числі й України, хоча наші вихователі ніяк не пов'язують деякі форми організації пізнавальної діяльності дітей з ім'ям Лоріса Малагуцці.

Інтеграція інноваційної практики (технології, підходу тощо), що існує в будь-якій країні, в систему освіти іншої країни передбачає детальне вивчення цієї кращої практики, прогнозування шляхів її адаптації, моделювання етапів її інтеграції з урахуванням особливостей, у нашому випадку, організації й змісту дошкільної освіти в нашій країні. Отже, готовність педагогів ДНЗ адаптувати кращі світові практики дошкільної освіти в навчально-виховний процес вітчизняних дитячих садочків є умовою успішних інноваційних перетворень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Carolyn Pope Edwards. Three Approaches from Europe: Waldorf, Montessori, and Reggio Emilia // Early Childhood Research Practice. – 2002. – Volume 4. – Number 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecrp.uiuc.edu/v4n1/edwards.html>
2. «Fostering creativity in a Reggio-inspired forest school» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=i_zk_aletiu
3. «Reggio Emilia – A Day in the Life» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=gk5hng2iuak>